

**JAK SE
PO ANGLICKU
VYTRATIT V ANGLII**

HANA PARKÁNOVÁ-WHITTON

Mladá fronta

**JAK SE
PO ANGLICKU
VYTRATIT V ANGLII**

HANA PARKÁNOVÁ-WHITTON

Mladá fronta

Copyright © Hana Whitton, 2006, 2015
Photography © Paul Whitton

KAPITOLA PRVNÍ

DOMOVE, SLADKÝ DOMOVE ANEB JARO ZA DVEŘMI

Víčka jsem měla pevně semknutá a toužila jsem ještě alespoň chvíli plout na vlahých vlnách slastného spánku, ale budil mě nějaký nepochopitelný nepokoj. Opatrně jsem vystrčila nos zpod přikrývky a nasála hinstonský vzduch, který k nám do ložnice proudil pootevřeným oknem. A okamžitě jsem pochopila, co to je. Ve vzduchu bylo jaro! Pootevřela jsem jedno oko a pak druhé. Rané sobotní jitra bylo dosud příslovečně kalné, ale nějak jinak než obvykle. Nebylo to už pošmourné šedé zimní ráno – jako by v něm pulzovaly zlatavé sluneční paprsky s jarní předzvěstí.

Přesto jsem zatoužila ponořit se znovu do sladkého spánku, alespoň na krátkou kratičku chvíli, ale nějak to nešlo. Zaposlouchala jsem se do hlubokého hinstonského ticha. Náhle je protrhlo tiché, táhlé zabučení. Opatrně, abych nevzbudila Paula, jsem se vysoukala z postele, po špičkách přistoupila k oknu a vykoukla ven. Na protější louku vkračely důstojným krokem jedna za druhou krásy farmáře Stevensona, které byly po celou zimu zavřené ve stáji. To bylo opravdu neklamné znamení, že jaro je tady!

Krásy byly béžové a čistounké, jako vymydlené, a váha-

vě ukusovaly tu a tam nějaké to sousto trávy. Pohled na ně Paula i mne vždy neuvěřitelně uklidňoval a pomáhal nám řešit veškeré krize. Teprve teď jsem si uvědomila, jak nám ty krávy na protější louce přes zimu chyběly.

Zadávala jsem se na strom, který se tyčil na naší předzahradě. Jmenoval se strom nebes a jako by naznačoval, jaký život mne čeká po boku mého anglického manžela a v malé anglické vísce, za níž jsem vyměnila Prahu, rostoucí každým dnem v mezinárodní metropoli. Na tlustých větvích se jasně rýsovaly vlhké, nalité pupeny. I z té dálky se dalo tušit, že jsou lepkavé. Těšila jsem se, až se objeví první, krásně tvarované zubaté listy s lehce narudlými okraji. To bude poprvé, co uvidíme, jak se náš nebeský strom obaluje listovým, napadlo mne.

Zanedlouho tomu bude už celý rok, co jsme se s Paulem odstěhovali těsně před svatbou do malé vesničky Hinston nedaleko Oxfordu. A dosud nikdy jsme toho rozhodnutí nelitovali, i když se nám občas zastesklo po rušném životě v Oxfordu, kde předtím žil Paul, či v Praze, kde jsem bydlela já.

Nechala jsem Paula spát a potichoučku se vykradla dolů do kuchyně. Postavila jsem si vodu na kávu, v rychlosti se osprchovala v dolní koupelně. Pak jsem na sebe natáhla staré zahradnické džíny a tričko. Přehodila jsem přes sebe *fleece*, huňatý tmavomodrý kabátek, který mi koupil Paul a bez něhož se neobejde život žádného správného anglického venkovana, a s hrnkem kouřící kávy jsem šla obhlédnout zahradu.

Jen na chvilíčku, na pár minut, říkala jsem si, a pak hned začnu připravovat snídani.

Vykročila jsem na zadní dvorek. Zahrada na mne taju-

plně dýchla. I když jsem ji nyní dobře znala, ponechala si své kouzlo plné tajemství, kterým mne každý den znovu a znovu uhranula. Otočila jsem se směrem k našemu domu. Závěsy nahoře v oknech pracovny a v pokoji pro hosty byly trochu roztažené. V nablýskaných tabulkách se odrážela první rudá ranní záplava. Světlo bylo tak oslnivé, jasné, zářivé a nádherné, že jsem zůstala stát a ohromeně je pozorovala. Vtom jsem si uvědomila, že se pro změnu někdo dívá na mne. Koutkem oka jsem zachytila Rustyho těstovitou tvář, která se rýsovala za oknem sousedního domu. Na okenním rámu uvnitř smutně plandal utržený kus ušmudlaného závěsu, jako vlajka vztyčená na půl žerdi. Pak jsem se ale uklidnila. Pochybovala jsem, že náš letitý soused, kterému samozřejmě nechyběl umolousaný kulich naražený hluboko do čela, může skrz okenní tabulky pokryté silnou vrstvou prachu vůbec něco vidět. Ze spánku ho asi vytrhly moje kroky na cestičce vysypané bílými oblázky, která se vinula naší zahradou. Rychle jsem se otočila, abych se nerozesmála. Usoudili jsme totiž s Paulem, že oba bratři, Rusty i jeho dvojče Speedy, určitě přes zimu hibernují. Během ledna a února jsme je zahlédli pouze párkrát, na prstech jedné ruky by se to dalo spočítat. Ovšem i tak bylo unikum spatřit za běžných okolností jednoho nebo oba z těchto vyhlášených vesnických excentriků. Rusty a Speedy měli totiž přehozený režim – ve dne vyspávali, zato v noci žili naplno. Musím se ale přiznat, že mi jejich obskurní zvyky celkem vyhovovaly v době, kdy musel Paul na služební cestu. To jsem se vždycky rozhodla, že smutnou samotu, během níž jako by dům bez Paula jaksi vychladl, ono přátelské kouzlo se z něj vytratilo a také zahrada nějak ztratila barvy, zaženu intenzivní prací. Překládala jsem

dlouho do noci a někdy téměř až do rána. Ve své kanceláři v zahradě jsem se opravdu nemusela bát – dům Rustyho a Speedyho zářil do noci jako rozžatá pochodně. Oba bratři se občas vydali odvážně i na zahradu a přes plot na mne vždycky křikli veselý pozdrav, který nás tak hluboko v noci pojal jakousi spikleneckou sounáležitostí.

Zastavila jsem se na začátku zahrady u pítka pro ptáky, které jsem loni koupila za pár pencí v nedalekém zahradnictví, tedy *nursery*, jak se tady říká. Budu je muset pořádně vyčistit. V mělkém a širokém kameninovém korýtku s výstupky, na nichž se mohli ptáci při pití pohodlně usadit, se na dně zachytilo několik hnědých zkroucených listů. Krmítko, které viselo nad ním, bylo poloprázdné. Byla to dlouhá skleněná nádoba s otvory zakončenými miniaturními bidýlky, na nichž si ptáčci hověli, když se krmili. Mně se původně sice moc nelíbilo, ale musela jsem Paulovi přiznat, že je funkční – nemohly se na ně vyšplhat myši nebo krysy jako na takový ten domeček, který jsem zpočátku vehementně prosazovala.

To pítko mne nepřestávalo naplňovat vítězoslavnými pocity, protože jsem je získala opravdu levně. Stalo se tak díky psychologické hře, kterou jsem začala aplikovat na manažera oné *nursery*. Ta byla navíc sympatická tím, že jsem se tam mohla vypravit buď naším vesnickým minibusem, nebo pěšky. Hodinová procházka vedla Longworthem a byla vždy moc příjemná. Rozlehlé zahradnictví se nacházelo za sousední vesnicí v polích a pevnou rukou se mu pokoušel vládnout výše zmíněný manažer. V práci nosil vždy tmavomodrý dvouřadový oblek s bílou košilí doplněnou červenou vázankou, aby dal okolí najevo, kdo tam je šéf. V zahradnictví,

kde všichni pobíhali v opraných džínách nebo vyšisovaných montérkách a ve starém tričku, to působilo opravdu výstředně, a není proto divu, že personál svého nadřízeného nebral zcela vážně.

Jako dnes před sebou vidím den, kdy jsem tam zavítala poprvé. Všichni byli v pohybu a přemísťovali nějaké bedničky s napůl uhynulými sazenicemi a pytle s kompostem.

„No jo, Mr. Big má zase svůj den!“ prozradila mi spiklenecky prodavačka, když mi markovala nakoupené rostliny. Pobaveně na mne mrkla. Přeložila jsem si Mr. Biga do češtiny a tehdy mě vůbec nenapadlo, že se ten pán doopravdy nejmenuje pan Veliký. Spokojeně jsem odcházela se sáčkem plným zajímavé kořisti, kterou jsem plánovala hned zasadit do zahrádky, a cestou ven jsem div nevrazila do Mr. Biga. Usmála jsem se na něj a chtěla ho pár slovy potěšit, když má takový shon.

„Že tu ale dneska máte rušno...“ Už už jsem se nadechovala, abych ho oslovila: Mr. Bigu, ale vtom mi naštěstí sklouzl zrak na jmenovku, kterou měl pan šéf hrdě připevněnou na tmavomodré klopě ošoupaného obleku. Stálo na ní *Joshua T. Show, MANAGER*. Fotografie pod odřeným plastovým obalem ho zachycovala se širokým úsměvem přilepeným na tváři poznamenané stresem náročného postavení, jež zastával.

Silně jsem zrudla, neboť mi došlo, že Mr. Big je surový vtip nevďěčného personálu. A také proto, že jsem musela potlačovat výbuch smíchu, který mě málem ovládl.

„... pane vedoucí,“ dodala jsem nenápaditě po chvíli. To už jsem se vzpamatovávala natolik, že jsem zase dokázala vklouznout do důstojného chování *lady*, kterému jsem se

každým dnem pracně učila.

Mr. Big se na mne vděčně usmál. Pochopila jsem, že od zaměstnanců asi vřelé lidské slovo očekávat nemůže, a na jednu mi ho bylo trochu líto. Neuniklo mi, že je celý zpocený a nezdravě bledý. Kapičky potu se mu pohupovaly na hustých keřících neuspořádaného obočí a hojně mu zdobily horní ret. Pečlivá pěšinka, kterou si dělil prořídle šedivějící vlasy, vzala v chvatu dne za své a jednotlivé pramínky se mu přilepily na čelo zbrázděné ustaranými vráskami. Kravatu měl povolenou a horní knoflíček košile, která vypadala, jako by v ní přespával v některém z místních skleníků, byl rozepnutý. Tmavomodrý oblek na něm visel jako pytel od brambor.

„Je to dneska blázinec,“ souhlasil se mnou, pak se rychle rozloučil a odkvačil. Během svých návštěv v *nursery* jsem ho nikdy neviděla v klidu, pořád někam utíkal, v jednom kuse pobíhal. Chaosem, který vytvářel a bez přestání kolem sebe navozoval, protože si práci nedovedl zorganizovat, žil a bez něj se cítil jako ryba na suchu. Jednou jsme ho s Paulem viděli, jak si šel koupit svačinu. Tedy ne že by šel, on běžel. Hnal se cestou do obchodu a v klusu pak hltal sendvič, když pádlil zpět do zahradnictví. Ovšem kvantita obvykle neznamená kvalitu a to o pracovišti toho manažera platilo ve více než vrchovaté míře – zahradnictví Mr. Biga bylo v hrozném nepořádku, rostliny byly zaplevelené a uschlé, zahradní plůtky a besídky se choulily v rozích, smutně pozapomenuté a celé opršelé, nátěr oprýskaný, pytle s rašelinou, z nichž obsah vytékal v tmavých stružkách natrženými otvory, se kupily kolem skleníků a připomínaly obranné valy během vojenského puče.

Mr. Big proslul v širokém okolí krkolomnými zvraty mar-

ketingové strategie. Někdy zlevňoval opravdu hodně drahé květiny, rostliny, keře, vybavení do zahrádek, náradí, cibulky, semena, prostě co mu přišlo pod ruku. Neměl v tom vůbec žádný systém a nešlo ani o sezonní výprodej. Pokaždé když jsem se do jeho *nursery* vydala, vracela jsem se vítězoslavně s nějakým příspěvkem do naší zahrady, který bych si jinak z rozpočtu přísně vymezeného na květiny dovolit nemohla. Jednou jsem tam zahlédla hezkou keříkovou levanduli. Už dlouho jsem po ní pásla – měli jsme na příjezdové cestě dvě a já chtěla vykopat zplanělou růži, kterou tam nechala bujet bývalá majitelka zahrady i domu Miriam, a hodlala jsem ji nahradit další levandulí. Zašla jsem se podívat do zahradnictví v nedaleké vesničce Kingstone Bagpuize, které se na pěstování levandulí specializovalo. Měla jsem pocit, že jsem se ocitla ve staropanenském pokojíku nějaké postarší dámy z 19. století, když jsem vkročila dovnitř vysokou klenutou kamennou bránou – intenzivní, sytá vůně levandule prosákla úplně vším a člověku se ve chvíliče zdálo, jako by se v modrých a nafialovělých obláčcích viditelně vznášela nad klasy drobných kvítků. Ovšem keříkové levandule byly opravdu hodně drahé. Bylo mi jasné, že si na tu naši budoucí budu muset ještě nějakou dobu šetřit. Smutně jsem se vydala na cestu zpět, ale v srdci mne přesto hřála hezká vzpomínka na fialovou voňavou levandulovou zahradu vyhřívající se v odpoledním slunci jako nějaké lenivé zvířátko a na její laskavé, vyrovnané majitele – manželský pár, který věnoval celý život levandulím.

Tentokrát jsem se proto chovala obezřetně, když jsem v zahradnictví Mr. Biga zahlédla vzrostlý levandulový stromek, a to i přesto, že nesl stopy nedbalého a neurvalého zacháze-

ní, a bylo tím pádem zřejmé, že z toho může koukat i nějaká ta sleva. V pokladně seděla má známá a otráveně si podpírala bradu dlaní. Dovlekla jsem k ní objemný květináč s levandulí.

„Nevíte, kolik by tohle mohlo asi tak stát? Možná na tu levanduli bude nějaká sleva?“ otázala jsem se jí opatrně.

Prodavačka chvílku květináčem otáčela, ale cenovku už dávno smyl děšť.

„Pane vedoucí!“ křikla neuctivě směrem k malé kanceláři bez oken, v níž se mezi kupami neuspořádaných lejster, pod nimiž se pravděpodobně možná skrýval i nějaký nábytek, tísnil Mr. Big. Ustaraný manažer k ní obrátil od poblikávajícího monitoru zbytečně spuštěného počítače tvář bílou jako tvaroh. Pod očima se mu rýsovaly temné kruhy. „Za kolik mám prodat tohle?“ Pokladní s těmi slovy pozdvihla květináč s mapami zaschlé plísně, z něhož ochable visely zvadlé větévky levandule téměř bez listů.

„Za libru!“ vyštěkl Mr. Big otevřenými dveřmi v odpověď a zahloubal se znovu do světélkujícího monitoru.

Bylo mi jasné, že se okradl. „Ale tyhle levandule jsou dost drahé...“ začala jsem opatrně.

Prodavačka jen máchla rukou a naznačila, abych problém nerozmazávala. Mr. Big to u ní měl schované, protože ji přinutil přijít na směnu minulou sobotu, a to jen proto, aby mohl jít on sám na fotbal.

„Jen to nechte! A berte, dokud dává!“ zašeptala. „On má zase dneska den! A ostatně se už dávno chtěl tohohle parkosu tak jako tak zbavit!“

Nic jsem tedy nenamítala a levanduli odnesla do bezpečí Hinstonu. Nějakou dobu jsem ji piplala, a když se rostlina zotavila, zasadila jsem ji na příjezdové cestě. Do dvou

měsíců se mi odměnila nádhernými temně fialovými květy a dneska je to keř pomalu vyšší než já.

Pítko, na které jsem se nyní zadívala, patřilo k triumfálním výprodejům Mr. Biga, k nimž se obvykle uchýloval vždy během nějaké vrcholící psychické krize. Usmála jsem se pro sebe a vydala se dál zahradou. Voněla svěže a vlhce chladnou ranní rosou. Nad trávnickem se vznášela řídká mlha, kterou prosvítal obrys loubí, obtěžkaný zelenými šlahouny zimolezu a agresivní popínavé rostliny s kluzkým názvem *passion flower*, česky ovšem mučenka, která se tu odněkud vzala. To bylo ale v naší zahradě nyní, když jsme ji trochu proklestili a zbavili přerostlých keřů, nabíledni – všude se po nějaké době opět objevily dřívější květiny a rostliny. Pohled na ně mne dojímал – často jsem se v myšlenkách vracela k těm, kdo je sem před léty zasadili.

Mezi zelenými lístky obrůstajícími loubí zářila drobná bílá poupátka růže, která přestala kvést pouze krátce, v zimních mrazech. Prošla jsem pod loubím do druhé poloviny zahrady. Tráva zde byla stříbrná rosou. Skalka před mou kanceláří mě vítala prvními rozkvetlými alpinkami. Opět jsem se zaposlouchala. Jaké ticho tu panovalo! Jen vítr, když se otočil, přivál ze vzdálené dálnice A 420 útržek automobilového běsnění dokládajícího, že někde tam napravo existuje civilizace. A do toho čas od času zaječel tím svým kovovým a jaksi bez přestání vyděšeným hlasem bažant, jako by chtěl okolí dát najevo, co si o tom myslí.

Prošla jsem podél vysokého živého plotu z tisů a kolem divokého houští starých bezů. Už jsem je sice hodně zkrátila, ale bylo mi jasné, že si to vyžádá mnohem razantnější zákrok. Obešla jsem kancelář a ocitla se na konci zahrady,

kteřou vlevo volně ohraničoval mohutný keř budleje a vpravo keřík divokých růží a houština klematisu.

Posadila jsem se na zvlhlý schod před kanceláří a zadívala se k Longworthu. Farmář Stevenson zoral pole, které nás od sousední vesnice dělilo, a jeho hnědé brázdy nyní vypadaly jako zpěněné vlny hnědého moře. Ten dojem ještě násobili rackové, kteří se nad polem vznášeli, neboť usoudili, že brázdy budou jistě hýřit lahodnými pochoutkami. Zemina příjemně, ostře voněla. Těsně nad polem se válela mlha, ale hustší, mléčná, a ne tak průsvitná jako ta naše na zahradě. Druhy anglické mlhy mně učarovaly, stejně jako jejich proměnlivost a rychlost, s jakou se vytrácely či snášely.

Náhle, jako když někdo zmáčkne někde nějaké tlačítko, se dali do zpěvu ptáci. Zpěv přešel záhy v bujarý, rozjásaný chorál navozený opojením z jara, který však Rusty se Speedym obvykle označovali za řev vytrhující je nepříjemně z prvního spánku.

Nad Longworth se vyhouplo slunce a vesnice na chvíli připomínala vystřihovánku z černého papíru, jak se rýsovala proti obzoru. Mlha se kamsi vytratila a rosu vysušily první, nezvykle teplé sluneční paprsky. Racci se zhoufovali do velkého hejna a s jaksi bolestnými výkřiky připomínajícími dětský pláč odlétli někam za longworthský kostel. Umrkla jsem kávu a hrníček opatrně postavila vedle sebe. Bála jsem se, že sebe-menší cinknutí hrnku tenhle přenádherný sen zažene.

Vtom se odvedle ze zahrady našich mladých sousedů Wendie a Johna ozvalo zakašlání motoru sekačky a potom se už žací strojek rozeřval naplno. Idylický obraz zůstal neporušený, ale božský klid nedotčeného rána vzal zaspě.

„To je ale blb!“ neudržela jsem se. John na zahradě

i v domě pořád něco vylepšoval a pravidelně nás v sobotu a neděli po ránu budil svými hektickými aktivitami, jejichž výsledky jeho nemovitosti obvykle neprospěly, ba naopak, soustavně snižovaly její potenciální tržní hodnotu. Mladí manželé nyní čekali první přírůstek do rodiny a John se cítil dvakrát povinován dát okolí najevo, jak se o vše dokáže dokonale postarat.

Zamířila jsem zpátky k domu. V pítku se rozkošnický koupal kos a ani se příliš nevyděsil, když mne spatřil. Už mne znal a celkem si na mne zvykl. Z pouhé slušnosti se vyhoupl do větví šípkové růže nad vodní hladinou, jen aby se neřeklo. Jakmile jsem však přešla kolem, hned jsem znovu zaslechla slastné šplouchání vody. Na příjezdové cestě před domem Wendie a Johna stálo BMW jedné z tchyní. Obě matky vládly svým rodinám železnou rukou a já jsem Wendie a Johna podezírala, že se vzali hlavně proto, aby tomu poručníkování unikli. Povedlo se jim to ale pouze na krátký čas. Kolem Vánoc se oběma maminkám opět rázně vzepřeli. Trochu se nám s tím svěřili, když nás o Vánocích navštívili. Řekli tehdy, že čekají rodinu a chtějí si konečně zařídit život podle svého, a ne podle představ svých rodičů. Oba jsme s Paulem věděli, jak lehce se to řekne, ale jak těžké je podobné předsevzetí uskutečnit. Od Vánoc uplynulo vlastně pár neděl, necelé dva měsíce, a Wendie s Johnem sklouzli do původního uspořádání. Wendieina maminka prohlásila, že na sebe musí Wendie nyní dávat pozor, a začala si dceru na čím dál delší časové úseky odvážet k sobě domů. V důsledku toho zhoustla frekvence návštěv Johnovy maminky. Přijížděla pravidelně, aby dohlédla, zda chlapec, který už nyní vážil povážlivě

přes metrák, netrpí hladem a jí pravidelně teplá jídla. Johna, který nepřestával něco na domě či v zahradě kutit, jsme s Paulem čas od času pozvali alespoň na čaj. Ale takové chvíle přinášely muka oběma stranám – John byl odjakživa plachý a nemluvný a současná situace mu na dobrém rozmaru nepřidala, takže obvykle jen slušně poseděl na okraji křesla, uskrával čaj – ouško šálku přitom opatrně svíral mezi prsty, které připomínaly tak trochu uzenky, a malíček měl vztyčený do prostoru, jak si to asi přčetl někde v nějakém časopisu ze života lepší společnosti. Byl rád, když jsme zavedli řeč na jejich králíka Šmouhu, vděčné téma hovoru, který k nám na zahradu utíkal čím dál víc, protože se o něj John, upřímně řečeno, nyní moc nestaral. Já měla Wendieina mazlíčka Šmouhu docela ráda a vždycky jsem mu přichystala nějaké salátové listy a nechala ho vesele hopkat po našem pozemku.

Na Wendie jsme se vždy zeptali jen opatrně, protože jsme nevěděli, jak se vlastně věci mají. John pokaždé trochu zbrunátněl a odpověděl jen, že je všechno v pořádku, a pak se obvykle rychle rozloučil.

„Ale co,“ obrátil se na mne jednou Paul po odchodu našeho zasmušilého souseda, „za takové tři měsíce budou mít oba jiné starosti a pak se situace jistě nějak upraví sama od sebe.“

Změť podobných myšlenek se mi honila hlavou, když jsem otvírala dveře. Na chvíličku jsem se ještě zastavila, než jsem zadním vchodem vkročila do domu, a přitiskla jsem zlehka dlaň na zlatavý cotswoldský kámen, z něhož byl náš dům vystavěný. Nikdy jsem tomu dětinskému gestu nedokázala odolat – ten kámen měl tak hřejivou barvu, že jsem

se vždycky domnívala, že musí být i na dotek rozpálený. I po ránu z něj sálalo příjemné teplo, a tak jsem, uspokojena, vešla dovnitř. V kuchyni jsem rychle uvařila Paulovi čaj a sobě další kávu a na talířek naaranžovala několik sušenek, které jsem vylovila z velké porcelánové nádoby opatřené nápisem *Sušenky*. Pořídila jsem si ji krátce po tom, co mi Paul vysvětlil, že pokud Angličané něco nesnášejí, tak je to navlhlá sušenka. A uchránit sušenku před navlhnutím v prostředí s takovou vlhkostí vzduchu bez stoprocentně utěsněné piksly prostě nelze.

Paul už měl puštěné rádio na nočním stolku a z polospánku je poslouchal. Opatrně jsem vedle něj postavila podnos. Paul pootevřel jedno oko, aby zjistil, co se děje, a pak je zase zavřel a ospale ze sebe vypravil: „Děkuju ti.“

„Klidně spi dál!“ navrhla jsem mu. „Je hnusně brzy! A tys měl opravdu hektický týden. Já budu v zahradě a přijdu tě za hodinku vzbudit.“

Paul se vztyčil na lokti, usrkl čaj a natáhl se pro sušenku. Pak se zase zabořil do polštáře a spokojeně chroustal čtvereček *shortbreadu*. Dosud jsem nepochopila, proč se takhle říká sušence.

„Hmm..., tak dobře,“ souhlasil Paul a na tváři se mu rozléval slastný úsměv, jak se opět nořil do spánku.

Vtom se na Johnově přední zahradě rozeřval naplno motor sekačky. „Teda jestli to půjde,“ zahučel Paul a přetáhl si pokrývku přes hlavu, takže mu vykukovala pouze šošolka světle hnědých vlasů.

Zamířila jsem k oknu a přivřela je. John nemilosrdně hohl přední trávník. V koutě zahrady se kupila hromada náradí, která nasvědčovala tomu, že má za lubem zase nějaký

novátorský plán, který tentokrát neušetří přední zahradu.

Nebyla to jen Johnova zběsilá kutilská činnost, která nakonec Paula vytáhla z postele – venku se rozzářil nádherný den, na poslední únorový týden nezvykle slunný a neuvěřitelně teplý.

Byla bych se ráda věnovala zahrádce, ale bylo mi jasné, co mne nevyhnutelně čeká, když už jsem jednou dostala k Vánocům kolo. V rychlosti jsem chystala lehký oběd, tak typický pro většinu anglických domácností v sobotu – *bacon and eggs*. Ovšem britské pojetí slaniny s vejci se od našich českých představ o tomto jídle značně liší. Jak také jinak! Ta slanina není vůbec slanina, ale libová šunka, která se ale musí nejprve osmažit, a vejce se k ní podává sázené na topince a samozřejmě nesmějí chybět ogrilovaná rajčata a žampiony.

Paul se po obědě převlékl do sportovního a zmizel v kůlně. Po chvíli z ní vytlačil moje nové kolo.

„Kousek od Southmooru jsem objevil takový šikovný plácek. Tam se můžeš rozjezdit,“ lákal mne. Ten plácek se jmenoval honosně *Park milénia* a bohužel ho postihl osud všech podobně uměle vytvořených rekreačních zařízení – nikdo tam nechodil. S mladými stromky přivázanými k tyčkám, jezírkem a několika lavičkami mi připomínal podobné tvory nadšených pražských pionýrů, kam rovněž nepáchla ani noha.

„Tak dobře,“ souhlasila jsem váhavě a v duchu vyslala k nebesům modlitbičku. Na kole jsem neseseděla dobrých čtyřicet let. Nevěděla jsem pořád, jestli se mám na obnovený zážitek těšit, nebo se ho spíš obávat.

Paul vyvedl z kůlny ještě své kolo a pak je obě naložil

do auta. Ocenila jsem, že mě šetrí a nevypudil mě rovnou na vozovku. Doprava kolem Hinstonu sice zrovna netepala, ale i tak by byl můj osud jistě brzy zpečetěn.

Projížděli jsme půvabnou krajinou kolem Longworthu a Southmooru a ve mně klíčily nostalgické myšlenky všech odsouzenců, kteří si uvědomují, jak je život a svět vůbec krásný. Už už jsem otvírala ústa, abych navrhla nějaký alternativní program, ale měla jsem svou hrdost, a tak jsem hleděla odvážně do tváře budoucího osudu.

Před *Parkem milénia* nestálo ani jedno auto.

„No vidíš, nikdo tu není!“ utěšoval mne Paul, kterému neuniklo, že jsem výjimečně zamlklá a že jsem zvázněla. „Kuráž!“ dodával mi odvahy, zastavil a zvesela vykročil ke kufru, z něhož vytáhl oba bicykly.

„Tobě se to říká!“ zabručela jsem pro sebe česky. Paul jezdil na kole s takovou bravurou, jako by s ním byl srostlý. Odšourala jsem se dozadu za auto a převzala od Paula svoje kolo. Bylo opravdu moc krásné a jmenovalo se Raleigh. Možná to bylo po Siru Walteru Raleighovi, odvážném dobrodruhovi, kterého však nakonec popravili. Na krátkou, kratičkou chvíličku na mne sladce dýchlo dobrodružství. Pak se ale ozval hlas rozumu.

„Jen aby to se mnou nedopadlo opravdu jako s tím Raleighem,“ hudrala jsem a Paul se rozesmál a povzbudivě mě popleskal po zádech.

„Tak šup šup,“ poháněl mne vpřed.

Vyvedla jsem kolo na silnici. Pneumatiky tiše ševalily po asfaltu, když jsem je tlačila do parku. Paul mě předjel na svém kole a elegantně mne několikrát obkroužil. Zastavila jsem se a zoufale si vzdychla.

„Tohle já nikdy nesvedu!“ zalkala jsem.

Na kole jsem jezdila tak v osmi deseti letech a vždycky jen u babičky nebo na statku strýce kulaka, u něhož jsem v padesátých letech vlastně vyrůstala. Ale spíš jezdila sestřenice a mne vozila na tyči před sebou. Cyklistické hrátky s bratranci u babičky skončily dramatickou příhodou, kdy jsme se všichni projížděli po silnici a nějak pozapomněli, že tudy také občas jezdí autobus. Málem nás smetl. Já odbočila a projela jsem sice hladce jakousi škarpou, ale bohužel též plotem, a bratranci se snažili uniknout do hustých kopřiv. Babička nám poté, co prozkoumala naše naštěstí povrchová zranění, bez velkých řečí jízdu na kole preventivně zatrhlá. Trest to zase tak velký nebyl, vezme-li se v úvahu, že jsme žili většinu roku ve městě.

Cítila jsem, jak mi dlaně rychle vlnou nervózním potem. Černé obložení řídítek k nim nepříjemně přilnulo. Otréla jsem si o kalhoty nejprve jednu a pak druhou ruku.

Paul mě dávno předjel a zmizel někde v nitru toho umělého parčíku obehnaného neprostupnými houštinami a vzrostlými stromy. Připadala jsem si náhle osamělá a opuštěná a do duše se mi vplížila sebelítost.

Odtlačila jsem kolo k brance a zamířila s ním dál po úzké cestičce vysypané žlutými cotswoldskými oblázky. Když jsem spatřila, že obemyká nevelké jezírko, které už zdárně zarůstalo žabincem, dolehla na mne o to větší deprese. Hýčkala jsem si ten nepříjemný pocit ještě ve chvíli, kdy jsem zavilý bicykl vlekla do mírného vršku. Nahoře na tom kopecku se prostíral hezký, relativně rovný trávník s několika malými stromky.

„Tam si na ten krám už musím opravdu sednout!“ přikázala jsem si. „Jinak naprosto ztratím tvář.“

V potu tváře jsem s kolem dorazila nahoru. Paul vesele

vířil kolem stromů, kličkoval mezi nimi, smál se a vítr mu čechral světle hnědou kštici hustých vlasů.

„Tak pojď, honem, nasedni a rozjeď se!“ vyžýval mne celý zadýchaný. „Uvidíš, jaký pocit volnosti se tě náhle zmocní!“

„Ha!“ vyrazila jsem posupně. O pocitu volnosti nemohlo být řeči ani vzdáleně. Opatrně jsem přešla i s kolem k jednomu ze stromků, vyhoupla se do sedla a pro jistotu se přidržovala pružné větve. Zatoužila jsem být zpátky na zahrádce.

„Pusť se toho stromu! Musíš se naučit balancovat v sedle! Udržovat rovnováhu! Přidržovat se něčeho, to je to nejhorší!“ Paul prosvištěl na centimetry ode mne.

No to určitě! brblala jsem v duchu. Abych se rozplácla hned na začátku! Chvilku jsem se kvedlala i s kolem u stromku. Pak mě to přestalo bavit a udělala jsem první pokus. Obloha se legračně zhoupla a já byla najednou na zemi.

„Krucí!“ Pád mne probral. Bylo mi jasné, že musím k jízdě na kole zaujmout aktivní, a hlavně pozitivní přístup. Vyhoupla jsem se do sedla podruhé a opatrně se rozjela. Měla jsem pocit, že se kupředu valím stovkou, a rychle jsem zabrzdila. Kolo sebou smýklo do strany.

„Chce to větší rychlost! Nemůžeš manévrovat, pokud nepojedeš rychleji! Tak šup šup! Nic jako *free lunch* neexistuje! Chce to trénink a cvičit a cvičit!“ Tu frázi o tom, že neexistuje něco jako *free lunch*, tedy oběd zdarma, jsme s Paulem užívali často v legraci o lidech, kteří se domnívali, že jim v životě něco spadne do klína bez práce. Oba jsme věděli, že to je nesmysl, a s pocitem hořce trapného soucitu sledovali nepoučitelné soutěžící, kteří žili v naději, že je velká výhra zajistí na celý život – aby pak odcházeli s nějakou téměř bezcennou cetkou. Paul se teď zastavil kousek ode mne, ale

v dostatečně bezpečné vzdálenosti, a ujal se role trenéra.

Usedla jsem znovu na kolo a loupala po Paulovi vyčítavým pohledem.

„V kostele jsi sliboval něco v tom smyslu, že mne budeš ochraňovat a bránit...“

Paul se rozesmál. Bylo mi jasné, že s citovým vydíráním neuspěju. Opatrně jsem se opřela do řídítek a vyrazila. Vzrostlé borovice na konci parku se začaly přibližovat světelnou rychlostí. Srdce mi bušilo až ve vyprahlém hrdle. Tepání krve ve spáncích připomínalo dunění tamtamů v africkém pralese.

„No výborně! Vidíš, a už jedeš!“ jásal Paul.

Borovice byly nyní opravdu hodně blízko. Asi bych měla něco udělat. Mozek však odmítal vydávat jakýkoli příkaz a tělo jsem měla úplně ochromené. Netušila jsem, kde mi končí paže a kde začínají řídítka.

„Pozóóór!“ vykřikl varovně můj manžel. „Řítíš se do těch borovic!“

„No to vím taky!“ zaječela jsem, ale před sebe. Obrátit jsem se neodvážila. „Co mám proboha dělat?“

„Brzdi!“ křikl Paul.

Nemohla jsem si vzpomenout, jak se to dělá. Člověku se prý před koncem života promítne před očima celý film jeho života. Mně na to nezbýval čas.

Nalevo od borovic jsem najednou zahlédla Alici, která kde se vzala, tu se vzala v parčíku na procházce se svým pejskem. Vzpomněla jsem si, že se mi kdysi zmínila, že ho tam občas chodí venčit. Oba mne se zájmem sledovali. Asociativně jsem si vybavila sladké chvílky v charitativním spolku *Opora ve stáří*, který Alice řídila a kam jsem já chodila občas

vypomáhat. Proč jsem se jen nedržela toho?

Na borovicích jsem už dokázala rozeznat každou jehličku. Větvičky byly tmavě zelené se světlounkými novými konečky.

V zorném poli se mi opět mihla Alice se psem – musela jsem asi trochu kroužit. Alicina kulatá tvář byla ruměná potlačovaným smíchem a ústa měla pootevřená údivem, jak tohle celé skončí. Také vousatá tvář jejího pejska vyzařovala účastné podivení.

Bicykl se před stromem kupodivu nezastavil a já do něj najela rychlostí jistě minus deset kilometrů v hodině. Objala mne voňavá náruč sotva vzrostlého stromku. Zachytila jsem se štíhlého kmínku jako tonoucí, který se drží onoho pověstného stébla. Mladý stromek se pružně prohnul. Chvilku jsem se s jeho kmenem komíhala. Podivné na tom bylo, že jsem měla nohy pořád zaklíněné v kole. Pak jsem uviděla Paula. Snažil se nesmát. Z kapsy vytáhl velký bílý kapesník, máchal jím a zvesela volal:

„Tady! Táááááááá! Já jsem táááááááá!“

Po tváři mne šimraly jehličky mladé borovice, kterou jsem dosud objímala. Neodvažovala jsem se jí pustit. Cítila jsem, že se mi na prsty nalepila smůla. Její kořeněná vůně mi dýchla do tváře. Chtěla jsem se od stromu konečně odpoutat a nějak důstojně sestoupit z kola, ale obávala jsem se, že na to mám nohy příliš propletené v rámu.

„Kráme pitomý! Blbý!“ zaječela jsem česky.

Alicin pejsek vyděšeně vyštěkl.

A pak se ozval trylek Alicina smíchu. I já jsem se rozhihňala, ale byl to spíš hysterický smích, který jsem nějak nedokázala zastavit. Tak a dost! řekla jsem si rázně v duchu.